

Lajittelukortissa

Miten lajitellaan?

Aerosolipullo	pihisevä ja / tai hölskyvä vaarallisten jätteiden keräykseen, täysin tyhjä metallinkeräykseen
Alumiinifolio	metallinkeräykseen
Alumiinitölkki	pantillinen pullonpalautukseen, pantiton metallinkeräykseen
Desinfiointiaine	vaarallisten jätteiden keräykseen (apteekista ostetun voi palauttaa myös apteekkiin)
Energiansäästölamppu	Sähkölaitteiden keräykseen (lamppukeräys isoissa kaupoissa) tai vaarallisten jätteiden keräykseen
Farkut	sekajätteeseen
Halogeenilamppu	sekajätteeseen
Hedelmien ja juuresten kuoret	biojätteeseen
Juomalasi	sekajätteeseen
Kahvinporot ja teepussit	biojätteeseen
Kartonkipakkaukset	kartonginkeräykseen
Kasvinosat ja multa	biojätteeseen
Kirjekuori	paperinkeräykseen
Konetiskiaine	vaarallisten jätteiden keräykseen
Kopiopaperin kuori	kartonginkeräykseen
Kuumemittari (digitaalinen)	sähkölaitteiden keräykseen (pienlaitteille keräys isoissa kaupoissa)
Kynsilakka	vaarallisten jätteiden keräykseen
Kännykkää	sähkölaitteiden keräykseen (pienlaitteille keräys isoissa kaupoissa)
Kännykän akku	vaarallisten jätteiden keräykseen tai kauppojen keräyslaatikkoon
Lasipullo	lasinkeräykseen
Lasipurkki	lasinkeräykseen
Lehdet ja mainokset	paperinkeräykseen
Maali	vaarallisten jätteiden keräykseen
Muovikelmu	sekajätteeseen
Muovipakkaukset	sekajätteeseen
Pahvilaatikko	kartonginkeräykseen
Paistinpannu	metallinkeräykseen
Palautuspullo	pullonpalautukseen
Paperipakkaus	kartonginkeräykseen
Paristot	vaarallisten jätteiden keräykseen tai kauppojen keräyslaatikkoon
Pilaantunut ruoka	biojätteeseen
Pumpulipukot	sekajätteeseen
Ruokaöljy	sekajäteastiaan (suljetussa pakkauksessa)
Ruuvit ja mutterit	metallinkeräykseen
Styrokispakkaus	sekajätteeseen
Säilykepurkki	metallinkeräykseen
Talouspaperi	biojätteeseen
Tietokone	sähkölaitteiden keräykseen (pienlaitteille keräys isoissa kaupoissa)
Toimistopaperi	paperinkeräykseen
Tärpätti	vaarallisten jätteiden keräykseen
Uloste	viemäriin
Vaippa	sekajätteeseen
Vanhentuneet lääkkeet	apteekkiin (vaarallista jättää)
Vanulappu	sekajätteeseen
Virtsa	viemäriin
Wc-paperi	viemäriin
Wc-paperin hylsy	kartonginkeräykseen

Jäteastiat ja jätteen hyödyntäminen

Jäteastia Jätteiden hyödyntäminen

Jäteastia	Jätteiden hyödyntäminen
Biojäte	HSY:n keräämä biojäte ja puutarhajäte kompostoidaan. Valmiista kompostista tehdään multaa. Kompostia käytetään myös sellaisenaan maanparannukseen. Kesästä 2015 alkaen suurin osa biojätteestä mädetetään uudessa biokaasulaitoksesta ja loput kompostoidaan. Mädetämällä biojätteestä saadaan biokaasua, josta tuotetaan kaukolämpöä ja sähköä. Lisäksi saadaan talteen arvokkaita ravinteita. Erikseen kerätty risut haketetaan kompostin tukiaineeksi tai hyödynnetään energiana. Voit itsekin kompostoida kotisi ja kesämökkisi puutarha-, elintarvike- ja käymäläjätteet. Kompostista saat muhevaa multaa puutarhaasi.
Kartonki	Kartongista ja pahvista prosessoidaan kierrätykseen soveltuva kuitumassaa, josta valmistetaan mm. hylsykartonkia. Kierrärysprosessissa syntyyvä rejekti kuten kartonkipakkausten muovipinnoite hyödynnetään energiana.
Lasi	Värin mukaan lajiteltu lasi murskataan. Lasi sulatetaan ja käytetään uusien lasipakkausten, lasiviljan ja vaahtolasin raaka-aineena. Vaahtolasia käytetään esimerkiksi teiden ja rakennusten pohjarakenteissa.
Metalli	Kerätty metalli murskataan ja erityyppiset metallit erotellaan. Metallit sulatetaan ja käytetään uusien metallituotteiden esim. metallipakkausten ja polkupyörän runkojen valmistuksessa.
Paperi	Kotikeräyspaperi siistataan eli siitä poistetaan painoväri ja lika. Uusiomassasta valmistetaan pääasiassa sanomalehtipaperia. Erikseen kerättävästä vaaleasta toimistopaperista valmistetaan pehmopaperia, kuten talous- ja wc-paperia.
Pullonpalautus	Palauteet alumiinitölkit sulatetaan ja alumiinista voidaan valmistaa mm. uusia tölkkejä. Kierrätsmuovipullot rouhitaan, pestään ja granuloidaan. Granulaatista tehdään mm. uusia pulloaihioita juomateollisuuden käyttöön. Muovista voidaan valmistaa myös kierrätsmuovituotteita, esim. tekstilejä kuten fleece-kangasta. Ehjät uudelleen täytettävät lasipullot käytetään uudelleen, kertakyttöiset lasipullot hyödynnetään materiaalina (katso kohta "Lasi").
Sekajäte	Sekajätettä ei viedä pääkaupunkiseudulla enää kaatopaikalle. Sekajäte poltetaan Vantaan Energian jätevoimalassa, jossa siitä saadaan kaukolämpöä ja sähköä. Jätevoiman polttokattilan pohjalle jää kuonaa ja tuhkaa. Kuonasta erotellaan metallit hyötykäyttöön. Jäljelle jäävä mineraalaines lajitteluaan koon mukaan ja hyödynnetään muun muassa maarakentamisessa. Tuhka kiinteytetään sementin avulla ja sijoitetaan kaatopaikalle.
Sähkölaitteet	Sähkölaitteet kerätään erikseen, jotta laitteiden sisältämät materiaalit saadaan hyötykäyttöön. Laitteista erotellaan talteen haitalliset aineet, kuten lyijy ja elohopea ja toimitetaan vaarallisten jätteiden käsittelylaitokselle. Laitteiden sisältämistä metalleista erotellaan mm. rauta, alumiini, magnesium, kupari, sinkki ja ruostumatton teräs. Eri metallit, muovit, lasi yms. toimitetaan hyödynnettäväksi asianomaisiin laitoksiin. Muovi hyödynnetään raaka-aineena kierrätsmuovituotteissa tai energiatuotannossa.
Vaarallinen jäte	Vaarallinen jäte sisältää ympäristölle ja terveydelle haitallisia aineita. Vie vaaralliset jätteet aina vaarallisen jätteen keräykseen. Sieltä ne toimitetaan vaarallisten jätteiden käsittelylaitokseen. Osa vaarallista jätteistä, kuten öljy, voidaan hyödyntää materiaalina. Suuri osa jätteistä poltetaan korkeassa lämpötilassa. Polttamalla niistä saadaan kaukolämpöä ja sähköä. Tunnistat vaaralliset aineet usein tuotteessa tai sen pakauksessa olevasta varoitusmerkistä.
Viemäri	Viemäriin menevä jätevesi puhdistetaan jätevedenpuhdistamolla. Pääkaupunkiseudulla puhdistetut jätevedet johdetaan tunnelissa avomerelle. Pääkaupunkiseudulla jätevedenpuhdistuksen sivutuotearna syntyy liettää ja biokaasua. Liite jatkojalostetaan mullaksi ja kaasu hyödynnetään energiana mm. lämmityksessä ja bussien polttoaineena.

HRM Sorteringsanvisningar till sorteringspelet

Sorteringskortens bilder

Hur sorterar man?

Aerosolflaska	pysande och/eller skvalpande till farligt avfall, helt tom till metallinsamlingen
Aluminumburk	pantförseda till pantautomaten, ej pantförseda till metallinsamlingen
Aluminiumfolie	till metallinsamlingen
Antiseptisk handgel	till farligt avfall (varor köpta på apotek kan även returneras till apotek)
Avföring	ner i avloppet
Batterier	till farligt avfall eller till butikernas insamlingslådor
Beläggning på kopieringspapper	till kartonginsamlingen
Blöja	till blandavfall
Bomullsdynor	till blandavfall
Bomullspinne	till blandavfall
Dator	till elavfall (insamling av små apparater i stora affärer)
Dricksglas	till blandavfall
Febertermometer (digital)	till elavfall (insamling av små apparater i stora affärer)
Glasburk	till glasinsamlingen
Glasflaska	till glasinsamlingen
Halogenlampa	till blandavfall
Hushållspapper	till bioavfall
Hylsa från toapappersrulle	till kartonginsamlingen
Jeans	till blandavfall
Kaffesump och tepåsar	till bioavfall
Kartongförpackningar	till kartonginsamlingen
Konservburk	till metallinsamlingen
Kontorspapper	till pappersinsamlingen
Kuvert	till pappersinsamlingen
Lågenergilampa	till elavfall (insamling av små apparater i stora affärer) eller till farligt avfall
Läkemedel som passerat utgångsdatumet	till apoteket (farligt avfall)
Maskindiskmedel	till farligt avfall
Matolja	till blandavfall (i sluten förpackning)
Mobiltelefon	till elavfall (insamling av små apparater i stora affärer)
Mobiltelefonbatteri	till farligt avfall eller till butikernas insamlingslådor
Målarfärg	till farligt avfall
Nagellack	till farligt avfall
Pappersförpackning	till kartonginsamlingen
Pappilåda	till kartonginsamlingen
Plastfolie	till blandavfall
Plastförpackningar	till blandavfall
Returflaska	till pantautomaten
Skal från frukter och rotgrönsaker	till bioavfall
Skravar och muttrar	till metallinsamlingen
Skämd mat	till bioavfall
Stekpanna	till metallinsamlingen
Styroxförpackning	till blandavfall
Terpentin	till farligt avfall
Tidningar och reklam	till pappersinsamlingen
Toapapper	ner i avloppet
Urin	ner i avloppet
Växtdelar och mull	till bioavfall

Avfallskärl och utnyttjande av avfall

Avfallskärl

Utnyttjande av avfall

Avlopp	Avloppsvattnet som leds till avloppet renas vid avloppsreningsverket. I huvudstadsregionen leds renat avloppsvatten i en tunnel till öppet hav. I huvudstadsregionen uppstår det slam och biogas som biprodukter från avloppsreningen. Slammet vidarefördas till mylla och gasen utnyttjas som energi bland annat i uppvärmningen och som bränsle för bussar.
Bioavfall	Bioavfall och trädgårdsavfall som HRM samlar in komposteras. Av den färdiga komposten tillverkas mullprodukter. Komposten används även som den är till markförbättring. Från sommaren 2015 kommer den största delen av bioavfallet att rötas i den nya biogasanläggningen och resten komposteras. Genom rötning omvandlas bioavfallet till biogas som används i fjärrvärme- och elproduktionen. Dessutom kan man tillvarata värdefulla näringssämnen. Ris och kvistar som samlats in separat hackas till flis som används som stödmedel för komposteringen eller utnyttjas som energi. Du kan även själv kompostera trädgårds-, livsmedels- och latrinavfall från hemmet eller stugan. Komposten blir näringrik mylla för din trädgård.
Blandavfall	I huvudstadsregionen tas blandavfallet inte längre till en avstjälpningsplats. Blandavfallet förbränns vid Vanda Energis avfallskraftverk där det omvandlas till fjärrvärme och el. I avfallskraftverkets förbränningsspanna uppstår det slagg och aska. Av slagen separeras metaller som återvinns. Kvarstående mineralämnen sorteras enligt storlek och återanvänts bland annat i markbyggnadsarbeten. Askan solidifieras med hjälp av cement och deponeras på avstjälpningsplatsen.
Elapparater	Elapparater samlas in separat för att materialen i apparaterna ska kunna återvinnas. Farligt avfall, såsom bly och kvicksilver, separeras från apparaterna och deponeras på behandlingsanläggningar för farligt avfall. Metallerna som separeras ur apparaterna är bl.a. järn, aluminium, magnesium, koppar, zink och rostfritt stål. Olika metaller, plaster, glas o.s.v. deponeras på respektive anläggningar för vidareförädling. Plast utnyttjas som råmaterial i återvinningsplastprodukter eller vid energiproduktion.
Farligt avfall	Farligt avfall innehåller miljö- och hälsoskadliga ämnen. Farligt avfall ska alltid lämnas till insamlingen för farligt avfall. Därifrån transporteras de sedan till en anläggning för behandling av farligt avfall. En del farligt avfall, till exempel olja, kan materialåtervinnas. Den största delen av farligt avfall förbränns i en hög temperatur. Genom förbränning omvandlas det till fjärrvärme och el. Du känner igen farliga ämnen på varningssymbolen på produkten eller förpackningen.
Glas	Glas som färgsorterats krossas. Glaset smälts ned och används som råmaterial i nya glasförpackningar, glasull och skumglas. Skumglas används till exempel i grundkonstruktioner av vägar och byggnader.
Kartong	Kartong och papp bearbetas till fibermassa som lämpar sig för återvinning och används till att tillverka bl.a. kartonghylsor. Rejekten som uppstår i återvinningsprocessen, såsom plastbeläggningen i kartongförpackningar, utnyttjas som energi.
Metall	Insamlad metall krossas och olika typer av metaller separeras. Metallerna smälts ned och används till att tillverka nya metallprodukter, såsom metallförpackningar och cykelramar.
Pantsystemet	Returnerade aluminiumburkar smälts ned och aluminiumet kan användas till att tillverka bl.a. nya burkar. Returplastflaskorna mals ned, tvättas och granuleras. Granulatet används bl.a. till att tillverka nya flaskmaterial till dryckesindustrin. Plasten kan även användas till att tillverka produkter av återvinningsplast, t.ex. textilier som fleecetyg. Hela påfyllningsbara glasfalskor återanvänds, engångsglasflaskor utnyttjas som material (se avsnittet Glas).
Papper	Returpapper från hushåll renas, d.v.s. tryckfärg och smuts avlägsnas från det. Av returfibermassa tillverkas främst tidningspapper. Av det separat insamlade ljusa kontorspappret tillverkas mjukpapper, såsom hushålls- och toalettpapper.

Talouspaperi
Hushållspapper

Pilaantunut ruoka
Skämd mat

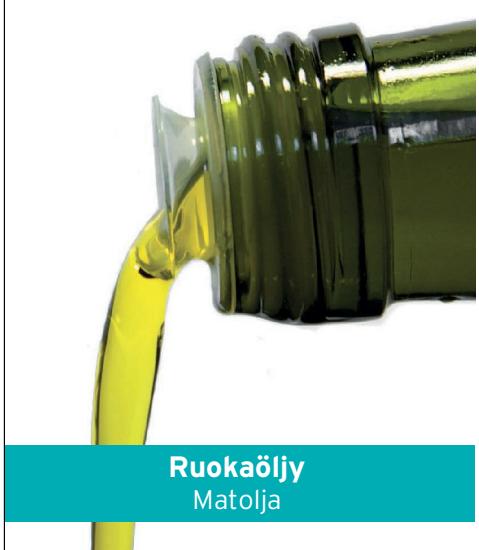
Kahvinporot ja teepussit
Kaffesump och tepåsar

Kasvinosat ja multa
Växtdelar och mull

Hedelmien ja juuresten kuoret
Skal från frukter och rotgrönsaker

Ruokaöljy
Matolja

Energiansäästölamppu
Lågenergilampa

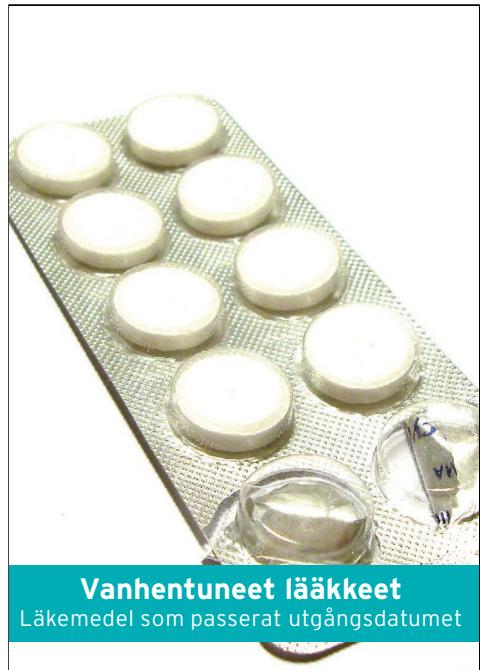

Kuumemittari (digitaalinen)
Febertermometer (digital)

Paristot
Batterier

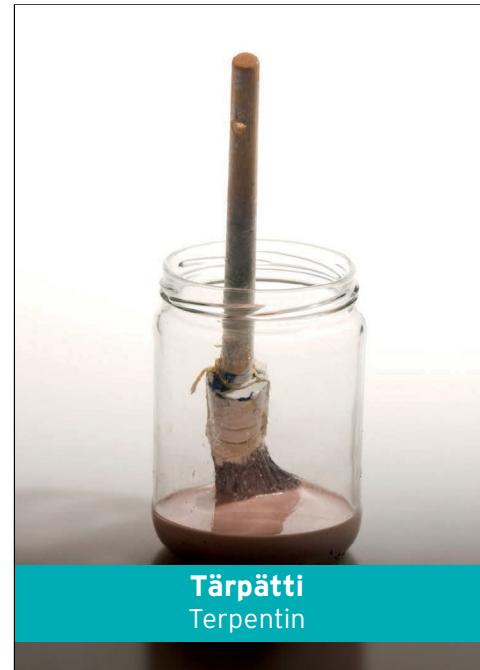

Vanhentuneet lääkkeet
Läkemedel som passerat utgångsdatumet

Maali
Målarfärg

Tärpäti
Terpentin

Kynsilakka
Nagellack

Konetiskaine
Maskindiskmedel

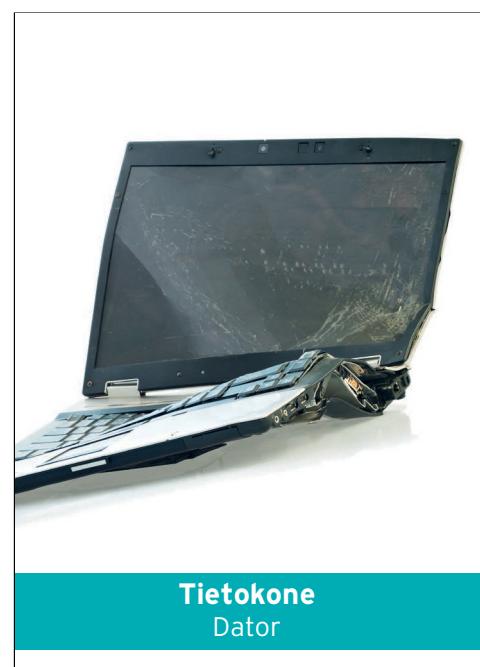
Desinfointiaine
Antiseptisk handgel

Kännykän akku
Mobiltelefonbatteri

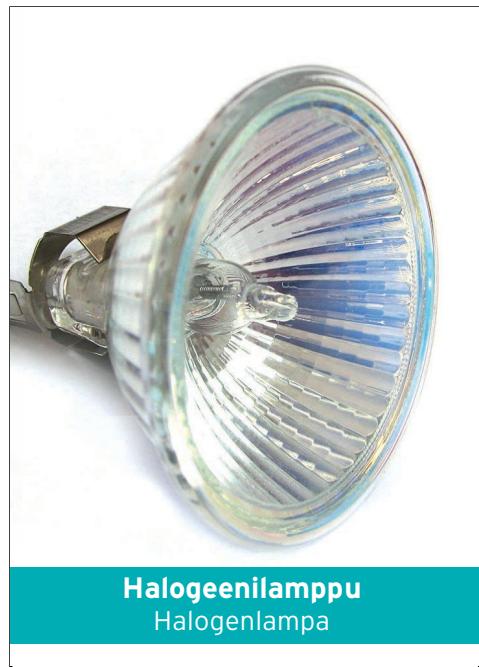

Kännykkä
Mobiltelefon

Tietokone
Dator

Haloenilamppu
Halogenlampa

Muovikelmu
Plastfolie

Pahvilaatikko
Papplåda

Aerosolipullo
Aerosolflaska

Alumiinifolio
Aluminiumfolie

Säilykepurkki
Konservburk

Ruuvit ja mutterit
Skruvar och muttrar

Alumiinitölkki
Aluminumburk

Palautuspullo
Returflaska

Lasipurkki
Glasburk

Juomalasi
Dricksglas

Farkut
Jeans

Styrokspakkaus
Styroxförpackning

Kartonkipakaukset
Kartongförpackningar

Kopiopaperin kuori
Beläggning på kopieringspapper

Lehdet ja mainokset
Tidningar och reklam

Toimistopaperi
Kontorspapper

Kirjekuori
Kuvert

Lasipullo
Glasflaska

Muovipakkaukset
Plastförpackningar

Paistinpannu
Stekpanna

Paperipakkaus
Pappersförpackning

Pumpulipukot
Bomullspinne

Uloste
Avföring

Vaippa
Blöja

Vanulappu
Bomulldynor

Wc-paperin hylsy
Hylsa från toapappersrulle

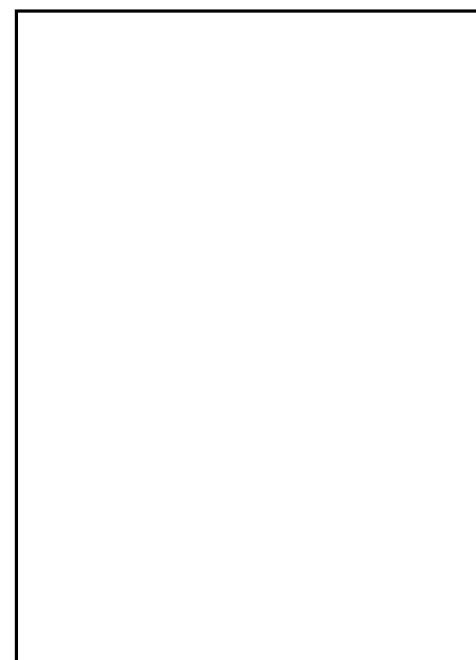
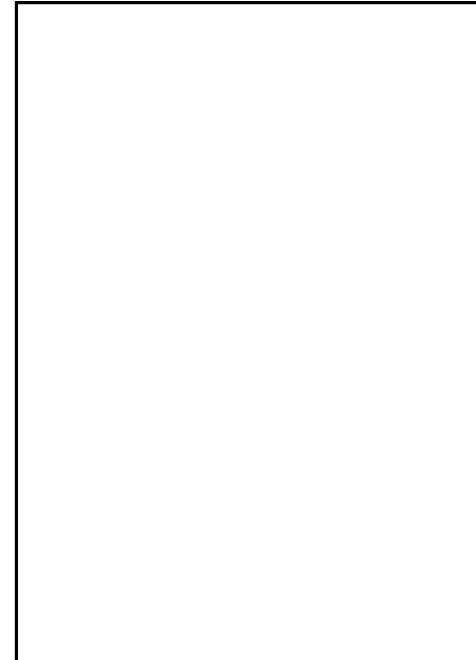

Virtsa
Urin

Wc-paperi
Toapapper

HSY

Helsingin seudun ympäristöpalvelut
Helsingforsregionens miljötjänster

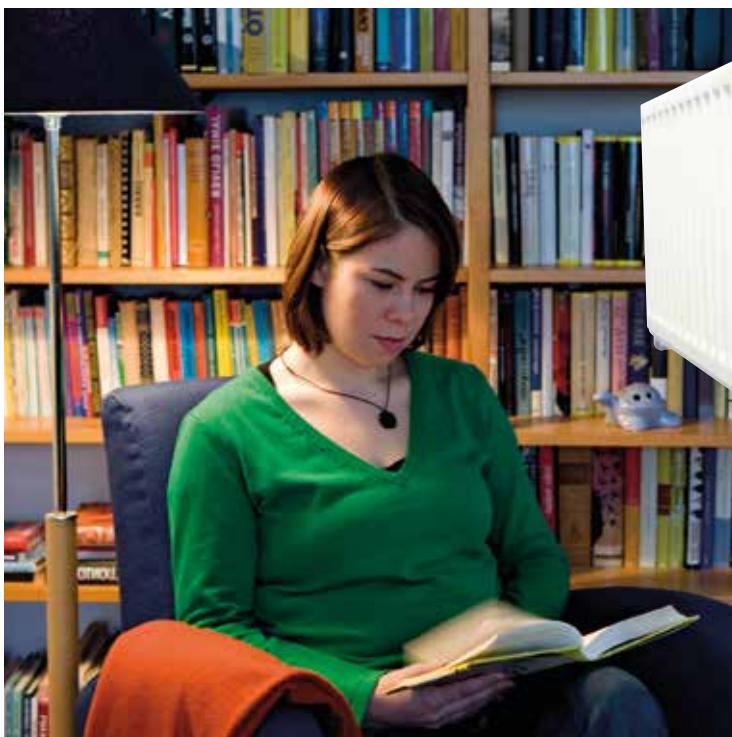
Kompostimulta

Kompostmull

Lämpö ja sähkö

Värme och elektricitet

HSY

Helsingin seudun ympäristöpalvelut
Helsingforsregionens miljötjänster

Hytsykartonki

Kartonghylsor

HSY

Helsingin seudun ympäristöpalvelut
Helsingforsregionens miljötjänster

Lasivilla

Glasull

Vaahtolasi

Skumglas

Pakkauslasi

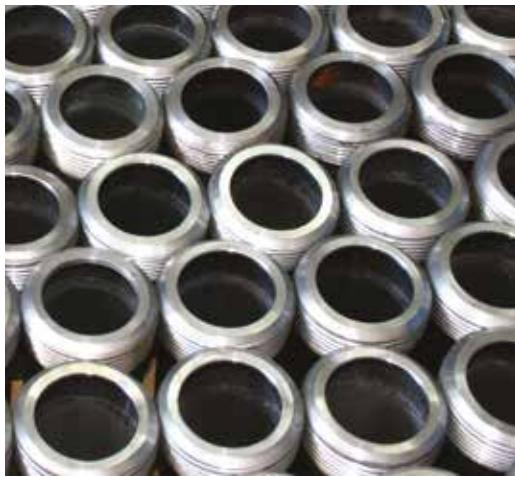
Förpackningsglas

HSY

Helsingin seudun ympäristöpalvelut
Helsingforsregionens miljötjänster

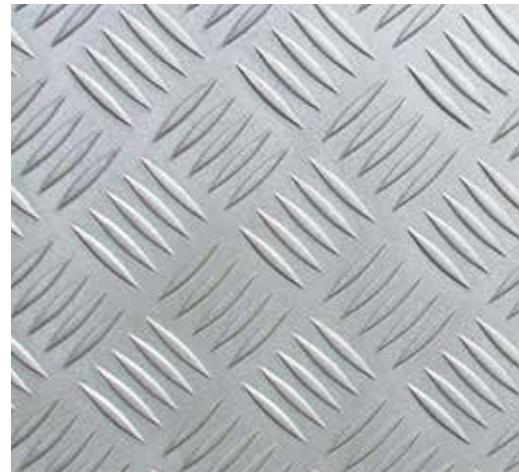

Metalliputki

Metallrör

Metallilevy

Metallplatta

Säilykepurkki

Konservburk

Vaarallinen jätte

Farligt avfall

HSY

Helsingin seudun ympäristöpalvelut
Helsingforsregionens miljötjänster

**Lämpö
ja sähkö**
Värme och
elektricitet

Kierrätysolejy
Återvunnen olja

HSY

Helsingin seudun ympäristöpalvelut
Helsingforsregionens miljötjänster

Sanomalehti- ja luettelopaperi

Tidnings- och katalogpapper

Pehmopaperi

Mjukpapper

Kierrätystölkit Returburk

Kierrätypullot Returflaska

Helsingin seudun ympäristöpalvelut
Helsingforsregionens miljötjänster

Jätevoimala

Avfallskraftverk

Lämpö ja sähkö
Värme och elektricitet

Sähkölaitteet

Elapparater

Metallia Metall

Kuva: Kuusakoski Oy

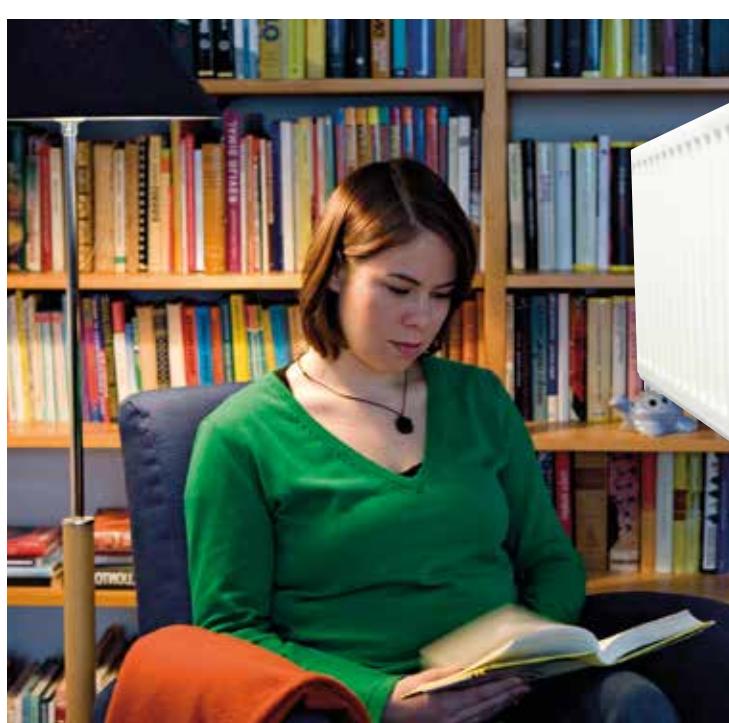
Metallilanka
Metalltråd

Kuva: Kuusakoski Oy

Kuparijauhe
Kopparpulver

Lämpö ja sähkö Värme och elektricitet

Viemäri Avlopp

HSY

Helsingin seudun ympäristöpalvelut
Helsingforsregionens miljötjänster

Kompostimulta

Kompostmull

Lämpö ja sähkö

Värme och elektricitet

